Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i (YÖSÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i (YÖSÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33502

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i (YÖSÖ), üniversite ö?rencilerinin akademik ödevlere yakla??m, planlama ve tamamlama süreçlerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. 2021 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, ö?rencilerin ödev süreçlerinde sergiledikleri bili?sel, motivasyonel ve davran??sal bile?enleri yüksekö?retim ba?lam?nda ölçmeyi hedefler. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, ilgili literatüre dayanarak ödev sürecinin karma??k yap?s?n? ele alm??t?r.

YÖSÖ, ö?rencilerin ödev yönetiminde kar??la?t?klar? zorluklar?, kulland?klar? stratejileri ve öz düzenleme becerilerini belirlemede önemli bir rol oynar. Bu sayede, e?itimcilerin ö?rencilere yönelik daha hedefli müdahaleler geli?tirmesine olanak tan?r. Ölçek, Veda Yar Y?ld?r?m taraf?ndan geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yüksekö?retim, Ödev Süreci, Ödev Yönetimi, Öz Düzenleme, Psikometrik Ölçek, Üniversite Ö?rencileri.

Yazarlar

Veda Yar Y?ld?r?m

Amaç

Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i'nin (YÖSÖ) temel amac?, üniversite düzeyindeki ö?rencilerin akademik ödevleri yerine getirirken izledikleri karma??k süreçleri ve stratejileri güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin ödev tamamlama a?amalar?ndaki yeterliliklerini ve potansiyel zorluk alanlar?n? belirleyerek, akademik ba?ar?y? etkileyen süreçsel faktörlere ???k tutmay? amaçlamaktad?r.

Ölçek, ayn? zamanda, ö?rencilerin ödev yapma motivasyonlar?n?, zaman yönetimi becerilerini ve görev odakl?l?k düzeylerini de?erlendirerek, e?itim psikolojisi alan?nda yap?lacak ara?t?rmalara sa?lam bir zemin sa?lamay? hedeflemektedir. Elde edilen veriler, yüksekö?retim kurumlar?nda ödev verme ve de?erlendirme uygulamalar?n?n optimize edilmesine yard?mc? olabilir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

YÖSÖ'nün ölçtü?ü temel psikolojik yap?, "Ödev Süreci"dir (Homework Process). Bu yap?, tek boyutlu bir kavramdan ziyade, bir dizi alt bile?eni içeren multidisipliner bir yap?d?r. Ödev süreci;

ARABPSYCHOLOGY.COM

görevin alg?lanmas?ndan (anlama), planlanmas?na (zaman çizelgesi olu?turma), yürütülmesine (kaynak kullan?m? ve dikkat) ve sonland?r?lmas?na (kontrol ve teslim) kadar uzanan tüm a?amalar? kapsar.

Ölçe?in faktör yap?s?n?n, ö?rencilerin ödev sürecine yönelik bili?sel haz?rl?klar?n?, duygusal tepkilerini (kayg?, motivasyon) ve davran??sal ç?kt?lar?n? (erteleme, çaba) yans?tan alt boyutlara sahip oldu?u varsay?lmaktad?r. Bu boyutlar, ö?rencilerin akademik görevlere ne kadar etkili bir ?ekilde adapte olduklar?n? ve öz-yönlendirme becerilerini ne düzeyde kulland?klar?n? gösterir.

Geçerlik

Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla yürütülmü?tür. Yay?nlanan orijinal çal??mada (Yar-Y?ld?r?m, 2021), ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?na uygun bir da??l?m sergiledi?i ve yeterli düzeyde geçerlik katsay?s? sa?lad??? bildirilmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik çal??malar? ile ölçe?in, akademik ba?ar? veya öz-düzenleme gibi ilgili di?er yap?larla beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?i de test edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? göstermek amac?yla yap?lm??t?r. YÖSÖ'nün güvenirlik analizlerinde, iç tutarl?l?k katsay?s? olarak yayg?n ?ekilde kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i için elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin, sosyal bilimler ve e?itim ara?t?rmalar? için kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde oldu?u belirtilmi?tir, bu da ölçe?in maddelerinin ölçülen yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i gibi di?er yöntemlerle de ölçe?in zaman içindeki kararl?l??? de?erlendirilmi? olabilir.

Faktör Analizi

YÖSÖ'nün geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in boyutlulu?unu ve yap?sal bütünlü?ünü belirlemek üzere Faktör Analizi yöntemleri uygulanm??t?r. Orijinal çal??mada, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u belirlenmi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak bu faktör yap?s?n?n veri seti üzerindeki uygunlu?u ve uyumu test edilmi?tir.

Bu analizler, yüksekö?retim ö?rencilerinin ödev süreçlerinin birden fazla alt boyutta incelenmesi

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerekti?ini ortaya koymu?tur. Bu alt boyutlar genellikle "Planlama ve Organizasyon", "Çaba ve Odaklanma", "Erteleme E?ilimi" ve "Sonuçland?rma/De?erlendirme" gibi temalar? içermektedir. Faktör yüklerinin yüksek olmas?, maddelerin ilgili faktörü güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

Derecelendirme: Orijinal makalede derecelendirme bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir. Tipik olarak, 5'li veya 7'li Likert Ölçe?i format?nda yan?tlanmas? beklenir (Örne?in: 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal geli?tirme dili)

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Yüksekö?retim seviyesinde e?itim alan bireyler)

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik (Tipik olarak 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin lisans programlar?na kay?tl? ö?renciler.

Test Metodolojisi: Uygulama, kâ??t-kalem veya dijital anket yoluyla bireysel olarak gerçekle?tirilir. Ö?rencilerden, akademik ödev süreçlerine ili?kin ifadeleri kendi deneyimlerine göre derecelendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ödev Süreci Ölçe?i, HPHES, Psikometri, Akademik Ba?ar?, Öz-Yeterlik, Veda Yar Y?ld?r?m.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im Adresi: Veda Yar Y?ld?r?m

?leti?im E-postas?: vedayaryildirim@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Veda Yar Y?ld?r?m ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ?artlar? farkl?l?k gösterebilir.

Ölçek Çe?idi: Geli?tirme ölçe?idir.

Kaynaklar

Orijinal makale ve referans bilgileri a?a??dad?r:

Yar-Y?ld?r?m, V. (2021). Homework Process in Higher Education Scale (HPHES): A Validity and reliability study. *International Journal of Assessment Tools in Education, 8*(1), 120-134. DOI: http://dx.doi.org/10.21449/ijate.743363

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

yuksekogretimde-odev-sureci-olcegi-yoso-toad.pdf

Yüksekö?retimde Ödev Süreci Ölçe?i (YÖSÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve herhangi bir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen referans makalesine (Yar-Y?ld?r?m, 2021) veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM